

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 429/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. O. M., S., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 12 NcC/52/2010 a jeho uznesením zo 6. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. O. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. novembra 2010 doručená sťažnosť JUDr. O. M., (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského

súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 NcC/52/2010 a jeho uznesením zo 6. októbra 2010.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol:

„Okresný súd v Brezne vo veci sp. zn. 4C/321/2010 vyslovil nesúhlas s postúpením veci sp. zn. 4C /98/2008 z Okresného súdu v Kežmarku na OS Brezno, keď konštatoval, že Okresný súd v Kežmarku včas neskúmal miestnu príslušnosť a urobil tak až po vyše dvoch rokoch od podania žaloby. Uviedol tiež, že to, že sa ako žalobca momentálne zdržujem v obvode Okresného súdu v Brezne a počas konania mením svoj pobyt nedáva dôvod na príslušnosť Okresného súdu v Brezne. O nesúhlase rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý svojim uznesením sp. zn. 12 NcC /52/2010 zo dňa 6. 10. 2010 považoval nesúhlas Okresného súdu v Brezne s prejednaním veci za dôvodný. Odvolací súd okrem skutočností uvádzaných okresným súdom poukázal na skutočnosť, že v spise sa údajne nenachádza žiadna námietka či žiadosť ani jedného účastníka v konaní, aby vec bola postúpená na konanie miestne príslušnému súdu v Brezne. Naviac KS v Banskej Bystrici poukázal na to, že Okresný súd v Kežmarku už z návrhu, ktorý som podal dňa 22. 7. 2008 vedel o tom, že mám prechodné bydlisko v Okrese B. a to v P. a teda sa mal včas s týmto vo vzťahu k § 88 písm. o) O. s. p. vysporiadať. Nekonal teda neodkladne ako to predpokladá ust. § 105 ods. 1 O. s. p.“

Sťažovateľ namieta, že *„Rozhodnutie odvolacieho súdu založené na stanovisku Okresného súdu v Brezne je jednak v rozpore s dôkazným stavom v spise OS Brezno sp. zn. 4C/321/2010, ale aj v rozpore s § 105 ods. 1 O. s. p. a taktiež v rozpore s ústavou a dohovorom.*

Z podania, ktoré som osobne podal na Okresnom súde v Kežmarku dňa 8. 4. 2010 k veci sp. zn. 4C/98/2008 je jasne preukázané, že ako navrhovateľ- žalobca som s poukazom na § 105 ods. 1 O. s. p. žiadal, aby okresný súd v Kežmarku postúpil v zmysle dôvodov § 88 O. s. p. vec na miestne príslušný Okresný súd v Brezne. To, že som žalobu podal na OS Kežmarok v čase keď som rok prechodne býval v P. malo správne OS v Kežmarku viesť k skúmaniu dôvodov v zmysle § 88 O. s. p. a § 105 ods. 1. O. s. p. V tom Krajský súd v Banskej Bystrici zaujal správny postoj. Teda ak OS Kežmarok takmer dva roky neskúmal

to čo bolo podľa zákona jeho povinnosťou, porušil moje práva účastníka. Som so sudcami OS Kežmarok v množstve súdnych sporov. S niektorými sudcami v dvoch až troch súdnych sporoch. Navyiac mám na Ústavnom súde SR prijatú sťažnosť voči tomuto súdu a už vo veci III. ÚS 167/09 mi bolo vyhovené a ústavný súd mi aj priznal finančné zadosťučinenie. Jedna vec súdu v Kežmarku sa v dôsledku mojej sťažnosti nachádza na ESLP a voči sudkyňi JUDr. I. J., ktorá mala vec týkajúcu sa tejto sťažnosti v Kežmarku pridelenú je vedené na základe môjho podnetu disciplinárne konanie. Teda nepochybne ak sú sudcovia OS Kežmarok voči mne zaujatí a sú z konaní kde som účastníkom vylučovaní, tak nemám na tomto súde zaručené základné právo na spravodlivý a nestranný súdny proces. Ak si voči tomuto súdu uplatňujem náhrady v sume vyše 600 tis. Eur, tak je nepochybne daný dôvod na ich predpojatosť.

V dôsledku toho, že sudcovia OS Kežmarok voči mne konajú tak, ako konajú, ale predovšetkým z dôvodov, že od sept. 2007 žijem neprerušene v obvode Okresného súdu v Brezne, sú dané dôvody na jeho príslušnosť. Nie je podstatné to, že Okresný súd v Kežmarku neskúmal túto otázku sám a to v zmysle § 105 ods. 1 O. s. p. neodkladne, ale až po mojej námietke - žiadosti zo dňa 8. 4. 2010. Nie je pravdivé tvrdenie OS Brezno, že počas konania mením svoj pobyt.“.

Sťažovateľ pritom tvrdí, že „... od sept. 2007 som tam bol prihlásený a býval som u svojich priateľov, pretože môj rodinný dom v S. je neobývatel'ný, je predmetom viacerých exekúcií a nemal som inú možnosť na bývanie. Od 16. 6. 2010 som prihlásený zatiaľ na prechodný pobyt tiež v obvode Okresného súdu v Brezne a to na V. Z dôvodov na strane vlastníka bytového domu nie je ešte v súčasnosti možné, aby som si v byte prihlásil trvalý pobyt. To sa však v priebehu pár týždňov zmení a ja budem vo V. mať trvalý pobyt. V S. už nikdy bývať nebudem.“.

Na podporu svojho tvrdenia sťažovateľ priložil k sťažnosti potvrdenie Obecného úradu v P. z 11. septembra 2007, že má v obci prechodný pobyt.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1.) Základné právo JUDr. O. M. podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 NcC / 52/ 2010 bolo porušené.

2.) Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 NcC / 52/2010 zo dňa 6. 10. 2010 zrušuje a tomuto súdu prikazuje vo veci opätovne rozhodnúť.

3.) JUDr. O. M. priznáva finančné zadostúčinenie v sume 15 tisíc Eur, ktoré je Krajský súd v Banskej Bystrici povinný zaplatiť mu na jeho účet v S. pobočka P. - sporožiro č. ú.:... do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

3.) Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky sa ukladá zaplatiť trovy právneho zastupovania JUDr. O. M. (podľa vyčíslenia) na účet advokáta (meno po ustanovení) do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

4.) Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť trovy právneho zastupovania v sume (po vyčíslení) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky vedený v štátnej pokladnici č. ú. .... do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 prvej vety ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, IV. ÚS 136/05).

Sťažovateľ nesúhlasí s rozhodnutím krajského súdu č. k. 12 NcC/52/2010-38 zo 6. októbra 2010, ktorým krajský súd rozhodol, že „*nesúhlas Okresného súdu v Brezne s postúpením veci Okresným súdom v Kežmarku v konaní 4 C/98/2008 je dôvodný*“.

Zo sťažnosti a z príloh k sťažnosti vyplýva, že Okresný súd Kežmarok, ktorému bol doručený návrh sťažovateľa na začatie konania 22. júla 2008 (vec je vedená pod sp. zn. 4 C/98/2008), rozhodol uznesením č. k. 2 C 83/2008-7 z 11. marca 2009 o oslobodení sťažovateľa od súdnych poplatkov. Sťažovateľ požiadal 8. apríla 2010 o postúpenie veci Okresnému súdu Brezno argumentujúc svojim prechodným pobytom od septembra 2007 v jeho územnom obvode. Okresný súd Kežmarok postúpil vec vedenú pod sp. zn. 4 C/98/2008 Okresnému súdu Brezno ako miestne príslušnému súdu podľa § 89 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) podľa § 105 ods. 2 OSP na základe žiadosti sťažovateľa. Okresný súd Brezno však s postúpením veci nesúhlasil a predložil vec podľa § 105 ods. 3 OSP na rozhodnutie krajskému súdu. Krajský súd uznal nesúhlas Okresného súdu Brezno ako dôvodný.

Krajský súd svoje rozhodnutie č. k. 12 NcC/52/2010-38 zo 6. októbra 2010 odôvodnil takto:

„Okresný súd v Kežmarku vec vedenú pod č. k. 4C/98/2008 postúpil Okresnému súdu v Brezne podľa ust. § 105 ods. 2 OSP, ako miestne príslušnému súdu v súlade s ust. § 88 ods. 1 písm. o) OSP. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že podľa ust. § 88 ods. 1 písm. o) OSP, namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd v ktorého obvode má žalobca bydlisko, ak ide o konanie vo veciach ochrany osobnosti. Konštatoval, že jediným kritériom je bydlisko žalobcu a jeho prechodné bydlisko sa nachádza v obvode Okresného súdu v Brezne, pričom adresa trvalého bydliska nie je rozhodujúca, keďže sa v obvode Okresného súdu v Kežmarku reálne nezdržiava od roku 2007.

Okresný súd v Brezne nesúhlasil s postúpením veci, pretože v zmysle ust. § 105 ods. 2 OSP mal Okresný súd v Kežmarku neodkladne postúpiť vec príslušnému súdu, ak mal za to, že sám príslušný nie je a pokiaľ návrh v danej veci bol podaný dňa 22. 07. 2008, nedošlo k naplneniu podmienky neodkladného postúpenia veci, pričom tento okresný súd už začal konať vo veci samej a to tým, že žalobcu oslobodil od povinnosti platiť súdne poplatky uznesením zo dňa 11. 03. 2009, doručil žalovanej opis návrhu a zároveň ju vyzval na písomné vyjadrenie k nemu dňa 01. 04. 2010. V čase podania návrhu mal Okresný súd v Kežmarku za to, že je miestne príslušným súdom podľa § 88 OSP a preto začal konať vo veci samej a žalobca neuplatnil námietku vecnej nepríslušnosti, preto nesúhlas

s postúpením veci je podľa neho dôvodný. Skutočnosť, že sa žalobca momentálne zdržiava v obvode okresu B., nemôže pri jeho zmenách pobytu počas konania byť rozhodujúcou.

Nadriadený súd po preskúmaní veci v zmysle § 105 ods. 3 OSP dospel k rozhodnutiu, že nesúhlas Okresného súdu v Brezne s postúpením veci je dôvodný.

Z ust. § 88 ods. 1 písm. o) OSP vyplýva, že namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, v ktorého obvode má žalobca bydlisko, ak ide o konanie vo veciach ochrany osobnosti.

Je nepochybné, že v čase podania žaloby navrhovateľ mal bydlisko v obvode Okresného súdu Kežmarok a to bolo v júli 2008. Okresný súd v Kežmarku mal skúmať svoju miestnu príslušnosť podľa § 88 OSP, pretože túto povinnosť mu ukladá ustanovenie § 105 ods. 1 OSP. Ak by bol zistil, že nie je miestne príslušný, mal neodkladne postúpiť vec príslušnému súdu. Okresný súd v Kežmarku postúpil Okresnému súdu v Brezne vec dňa 20. 09. 2010. Je nepochybné, že čas ktorý od podania žaloby do postúpenia veci uplynul nie je možné označiť za neodkladný na postúpenie veci príslušnému súdu. Už z podanej žaloby Okresný súd v Kežmarku mohol zistiť, že žalobca označil adresu svojho prechodného bydliska v P., okres B. a mal sa tejto otázke venovať, pokiaľ pochyboval o tom, že by existovala jeho miestna príslušnosť. Z obsahu spisu je zrejmé, že žiaden z účastníkov, teda miestnu príslušnosť nenamietali. Fotokópia podania, ktorá sa v spise nachádza na č. l. 31 bola adresovaná žalobcovi do iného prebiehajúceho sporu pod č. k. 2C/79/2010, preto nebolo možné konštatovať, že by podal námietku miestnej nepríslušnosti vec prejednávajúceho súdu a to Okresného súdu v Kežmarku.

Pretože neboli naplnené podmienky pre postúpenie veci Okresnému súdu v Brezne, nadriadený súd konštatoval, že nesúhlas tohto okresného súdu s postúpením veci je dôvodný a ďalej bude konať vo veci Okresný súd v Kežmarku. “

Krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie odvolaním sa na príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú otázku postúpenia veci z dôvodu miestnej príslušnosti, t. j. na základe aktuálnej platnej právnej úpravy. Vychádzal zo skutočnosti, že po doručení návrhu na začatie konania 22. júla 2008 Okresný súd Kežmarok začal vo veci konať 11. marca 2009, keď rozhodol o oslobodení sťažovateľa v danej veci od súdnych poplatkov. Sťažovateľ až po tomto rozhodnutí požiadal o postúpenie veci z dôvodu miestnej

príslušnosti argumentujúc svojim prechodným pobytom v územnom obvode Okresného súdu Brezno, ktorý tam mal už v čase podania svojho návrhu Okresnému súdu Kežmarok, ktorého miestnu príslušnosť následne namietal (hoci táto skutočnosť mu bola známa už v čase doručenia svojho návrhu Okresnému súdu Kežmarok).

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tohto svojho ústavného poslania a postavenia nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať

právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Ústavný súd nezistil v odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajského súdu žiadnu skutočnosť signalizujúcu, že krajský súd postupoval svojvoľne a bez opory v zákone. Uznesenie krajského súdu je náležite odôvodnené príslušnými ustanoveniami relevantnej právnej úpravy, a preto je podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľné.

Ako ďalší argument na postúpenie veci uvádza sťažovateľ zaujatosť sudcov Okresného súdu Kežmarok vzhľadom na množstvo súdnych sporov, ktoré vedie so sudcami tohto súdu. Z toho vyvodzuje ich zaujatosť v konaniach, v ktorých je účastníkom. Sťažovateľ nemá preto na tomto súde podľa jeho názoru zaručené „základné právo na spravodlivý a nestranný súdny proces“. Ústavný súd v tejto veci uvádza, že nezaujatosť sudcov má možnosť sťažovateľ namietat inými právnymi prostriedkami, ako je postúpenie veci podľa § 105 ods. 1 OSP z dôvodu miestnej príslušnosti. Z § 14 a nasl. OSP je zrejmý postup vylúčovania sudcov z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti, a ktorý sťažovateľ mohol/môže v danom prípade uplatniť. Postúpenie veci miestne príslušnému súdu nie je preto v prípade pochybnosti sťažovateľa o nezaujatosti konajúcich sudcov Okresného súdu Kežmarok účinným právnym prostriedkom na ochranu jeho označených práv. Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jeho predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v celom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú. Pretože došlo k odmietnutiu sťažnosti v celom rozsahu, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa (primerané finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania), keďže tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2010